

Jesuit Refugee Service o zabrani nagaznih mina

Kanada je u listopadu 1996. pozvala međunarodnu zajednicu na pregovore o ugovoru o zabrani primjene, proizvodnje, prodaje, transfera i skladištenja nagaznih mina. Time je započet takozvani »Ottawa Process« kojemu je cilj potaknuti najveći broj zemalja da u prosincu 1997. potpišu ugovor o potpunom zabrani toga oružja.

Međutim, u siječnju 1997., otvorena je nova sjednica Konferencije o razoružanju, koja je tijelo UN–a sa sjedištem u Ženevi. Nekoliko zemalja želi da Konferencija o razoružanju postane forum na kojem će se razmatrati pitanje nagaznih mina. Prema nekima od tih zemalja, Konferencija o razoružanju je komplementarna s Otavskim procesom, dok je za druge ta konferencija samo način očuvanja uskih nacionalnih (vojnih i trgovačkih interesa). Pristanak na dvosmjerni pristup to jest istodobno pregovaranje u Konferenciji o razoružanju i Otavski proces, mogao bi ovaj posljednji svesti na samo eventualno otvoreni forum u prosincu 1997.

Jesuit Refugee Service – Europe htio bi upozoriti internacionalnu zajednicu na opasnosti koje se kriju u Konferenciji o razoružanju i izraziti punu podršku Otavskom procesu.

Jesuit Refugee Service zabrinjavaju sljedeće činjenice:

- Konferencija o razoružanju nema sveopći značaj. Ona je zatvoren klub sastavljen od oko 61 države. Budući da najpogođenije zemlje kao što su Angola i Kambodža nisu članovi, one ne mogu sudjelovati na toj konferenciji.

- Pregovori o ugovoru u Konferenciji o razoružanju ne bi dali rezultate u tako kratkom vremenu. Neke od zemalja koje se uporno opiru zabrani nagaznih mina članovi su Konferencije o razoružanju. Budući da Konferencija o razoružanju svoje odluke donosi konsenzusom, moći će u svakom trenutku spriječiti napredak procesa.

- Kriza nagaznih mina mnogo je više humanitarna kriza negoli vojni problem. I zato rasprava neće biti najplodonosnija u forumu razoružanja i sigurnosti, već u forumu koji omogućuje da se u obzir uzme humanitarna narav krize, uključujući ljudska prava te ekonomske, socijalne i ekološke vidove.

- Konferencija o razoružanja mogla bi lako postati repriza Konvencije o nekim konvencionalnim oružjima (UNO–va »Konvencija o zabrani i restrikciji primjene nekin konvencionalnih oružja za koje bi se moglo činiti da su prekomjerno ubojita ili da imaju nediskriminatorne učinke«, 1980.) odnosno proces preispitivanja, koji je s humanitarne točke gledišta

završio neuspjehom 1996. godine. Postoje jaki razlozi za uvjerenje da ponovno otvaranje ovakve vrste foruma neće u dogledno vrijeme dovesti do zabrane.

Prema mišljenju Jesuit Refugee Service – Europe sljedeće točke idu u prilog Otavskog procesa:

- Na slobodnom forumu kakav je Otavski proces, sve zemlje mogu sudjelovati u formuliranju ugovora o zabrani. Taj forum je sveobuhvatniji nego što je to bila Konferencija o preispitivanju zabrane konvencionalnog oružja.

- Nevladine organizacije mogu odigrati bolju ulogu u Otavskom procesu.

- Ne smije se odgađati odluka da se zaustavi katastrofa uzrokovana nagaznim minama. Najveća prednost Otavskog procesa je ograničeno vrijeme. Pregovori se ne mogu produljivati u nedogled, već ostvariti jasnu nakanu da se dobiju internacionalni instrumenti prije 1998. Nakon svih do sada obavljenih priprema u okviru Konferencije o nekom konvencionalnom oružju, njezino preispitivanje i nakon posla obavljenog na drugim međunarodnim sastancima, postavljeni rok nije nerealan.

- Otavski se proces bavi cijelim nizom vidova krize nagaznih mina.

Stoga Jesuit Refugee Service – Europe obvezuje svoje koordinatore, članove i prijatelje da potaknu svoje vlade:

- da sudjeluju u narednoj Otavskoj konferenciji u lipnju 1997. u Bruxellesu;

- da dadnu javnu podršku Otavskom procesu;

- te da izjave da su spremne u Ottavi u prosincu 1997. potpisati međunarodni ugovor o zabrani nagaznih mina.

Bruxelles, 18. veljače 1997.

Preveo: p. Stjepan Kušan